

dr. Csitos Eszter

ügyvéd, adótanácsadó

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
1535 Budapest
Pf. 773

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/2336-0/2014
Érkezett:	2014 DEC 23.
Példány:	1
Melléklet:	1 db
Kezelőiroda:	<i>[Signature]</i>

[Redacted] ide meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, dr. Csitos Eszter [Redacted] útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg „*a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről*” szóló **2014. évi XL. törvény 37§-nak**, különösen a szakasz azon rendelkezésének miszerint:

„...az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti ..”

alaptörvény ellenességét és semmisítse meg azt, mivel sértik az Alaptörvény az Alaptörvény B) cikk (1) bek., C) cikk (1) bek, 1.) cikk (1) bek., 2.) , XXVIII) cikk (1) bek., 25) cikk (1) és (2) bek. a) pont, M) cikk (2) bek. , Q) cikk (2) bek. T) cikk (3). bekezdések rendelkezéseit.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés megnevezése:

2014. évi XL. törvény 37§-a , különösen a § azon rendelkezése miszerint:

„...az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti ..”

A határidő-számításhoz szükséges adatok közlése:

2014. évi XL. törvény (1-45§) 2014. november 1. lépett hatályba, a tv. 37§ (1) bekezdésének azon módosítása miszerint „...az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti ..” 2014. december 6. napján lépett hatályba. Az alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani (Abtv. 30. § (1) bek.). Az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő még nem telt le sem a törvény sem annak módosítása tekintetében sem.

2. Az Alaptörvényben biztosított jogok megnevezése:

Alaptörvény B) cikk (1) bek., C) cikk (1) bek, I.) cikk (1) bek., 2.) , XXVIII) cikk (1) bek., 25) cikk (1) és (2) bek. a) pont, M) cikk (2) bek. , Q) cikk (2) bek. T) cikk (3).

3. A közvetlen érintettség kifejtése (az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege):

Abtv. 26. § (2) bek. szerint az Alkotmánybíróság eljárása akkor kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás.

A 2014.évi XL. törvény **hatálya** kiterjed a panaszos által megkötött fogyasztói kölcsönszerződésre (2014. évi XL. tv. 1§ bek., 2014. évi XXXVIII. tv. 1§(1) bek.). A törvény támadott rendelkezései **hatályosulásuk folytán - közvetlenül, bírói döntés nélkül** - okoznak jogsérelmet a panaszosnak, mert közvetlenül beavatkoznak a panaszos polgári jogi vitájába.

Panaszosnak a Fővárosi Törvényszék másodfokú tanácsa előtt 57. Pf. 634.024/2014 számon az [REDACTED] ellen, továbbá a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 16.P.86.646/2014. számon a [REDACTED] ellen, a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítása iránt folyamatban lévő peres eljárásának kimenetelére a támadott rendelkezések közvetlenül hatnak ki.

A panaszosnak nincs lehetősége 2014. évi XL. tv. hatályosulása folytán bekövetkezett jogsérelem orvoslására jogorvoslati eljárást kezdeményezni. Ugyanis nincs olyan jogorvoslati eljárás, amivel a panaszos egy törvény ellen tudna fellépni. Az Abtv. 26. § (2) bek. két feltétele együtt teljesült.

3. A törvény támadott rendelkezései az alábbi okokból Alaptörvény ellenesek:

A 2014. évi XL. tv. 37§-nak a hatása az, hogy a kifejezetten az E tv. hatálya alá tartozó ún. „deviza alapú” szerződésekkel kapcsolatosan a fogyasztó a bíróság előtt a szerződés érvénytelenségének megállapítását jogkövetkezmények alkalmazása nélkül nem kérheti, holott arra a régi Ptk. 239/A§ alapján és jelenleg hatályos Ptk. alapján is lehetősége van.

A törvény 2014.12.06. napján elfogadott módosítása pedig a fenti feltételt tovább szigorítja azzal, hogy a szerződéskor hatályban lévő Ptk.-ban szereplő három lehetséges jogkövetkezményből - eredeti állapot helyreállítása, határozathozatalig tartó hatályossá nyilvánítás, szerződés érvényessé tétele- közül a fogyasztó számára a legtöbb esetben előnyösebb jogkövetkezmény -eredeti állapot helyreállítása- kéréséből kizárja.

3. A)

1 Tágabb értelemben rámutatni kívánunk arra, hogy azon jogintézmény melyben a fél a bíróságtól az érvénytelenség deklarációját jogkövetkezmény nélkül kérje azt a célt szolgálja, hogy felek a bíróság döntése után tárgyalóasztalhoz üljenek, esetlegesen új feltételekkel új megállapodást kössenek.

2 A jogintézmény a bíróságot szintén tehermentesíti, mivel a peres eljárást kizárólag az érvénytelenség megállapításának eldöntésére korlátozza.

3 A peres feleknek joguk van megállapítástól eltérően jogkövetkezmény alkalmazását kérni, sőt a bíróság -amennyiben szükségesnek látja- saját maga is rendelkezhet a felek kérésétől eltérően, kivéve ha a bíróság által alkalmazni kívánt jogkövetkezmény ellen mindkét fél tiltakozik. [1/2010

VI.28 PK. 7. pont Kúria]

4 A jogalkotó a Tv. 37§-hoz ugyanakkor azt a kommentárt fűzi, hogy a támadott § célja a felek közötti vita mielőbbi lezárása.

5 Elvi éllel hangsúlyozzuk, hogy abban az esetben amikor a fogyasztó a szerződés érvénytelenségét kéri megállapítani elsősorban nem elszámolási jellegű, tehát a felek közötti vita legfőképpen abban áll, hogy a közöttük lévő kötelelem szenved-e olyan súlyos jogsérelemben, ami a szerződés teljes érvénytelenségét vonja maga után. A jogvita tehát az érvénytelenség vizsgálatával lezárul.

6 Mivel a törvény hatálya alá tartozó szerződések az esetek túlnyomó többségében a szolgáltató által előre megfogalmazott „blanketta” szerződések, ezért amennyiben azok érvénytelenek, annak hibái egy esetben sem a fogyasztónak felróhatóak.

7 Ugyanakkor a cselekvőképes fogyasztót a - neki nem felróható - érvénytelenség esetén a saját védelme érdekében meg kell illesse az a jog, hogy eldönthesse: akar-e a másik féllel további jogviszonyt, akarja-e a szerződés módosítását , illetve amennyiben nem úgy a másik féllel milyen módon akar elszámolni, tárgyalni.

8 Lényegesnek tartjuk megjegyezni, hogy bármely más fogyasztói szerződéssel kapcsolatosan, jogvita esetén a fogyasztót megilleti az a jog, hogy kizárólag megállapítást kérjen, csak ezen szerződéstípussal szemben nem.

9 Az AB 8/2014. számú határozatának 59. pontja a fogyasztói jogok közé sorolja többek között a „...a jó minőségű áruhoz és szolgáltatáshoz, ezzel kapcsolatban a felvilágosításhoz és tájékoztatáshoz, az egészség, a **biztonság és a gazdasági érdekek védelméhez**, illetve a kártérítéshez való jog.. „-ot

10 A határozat 61. pontja alapján: „Az **M) cikk (2) bek. második mondatából** általánosságban az államnak az a kötelezettsége következik, amely a fogyasztók érdekeit védő, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben fellépő intézményrendszer létrehozására és fenntartására, továbbá a **fogyasztók jogait biztosító jogszabályok** megalkotására vonatkozik. „

A fentiekből következően összességében álláspontunk szerint az állapítható meg, hogy támadott törvényi rendelkezés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bek., C) cikk (1) bekezdését, hisz a törvényhozás és az igazságszolgáltatás két önálló hatalmi ág, melyeknek hatáskörei a hatalom megosztásának elve alapján elkülönülnek egymástól. Ennélfogva az Országgyűlésnek nincs alkotmányos hatásköre arra, hogy akár speciális szabály létrehozásával beavatkozzon **folymatban lévő polgári jogi jogvitákba** (Alaptörvény 1) cikk (2) bek.). , **ez sérti a jogbiztonság elvét is. [B) cikk (1) bekezdés. sérelme]**

Ügyszintén sérti az Alaptörvény **M) cikk (2)** bekezdését, hiszen a jogvita során **nem védi a fogyasztó gazdasági érdekeit, sőt azzal ellentétben csorbítja azokat.**

Nem többletjogokat biztosít a fogyasztók számára, hanem a szokásos-átlagos, „nem fogyasztók” számára biztosított, Ptk.-szintű szabályozást korlátozva még annyi jogot sem biztosít számukra, mint amennyi a Ptk.-ban szerepel:

1. Elszámolási kötelezettséget ír elő a Ptk.-ban szereplő egyszerű megállapítási perrel szemben,

2. Kizárja az eredeti állapot helyreállítását, mint jogkövetkezmény alkalmazásának lehetőségét.

3.B)

A fentiekén túl 2014.évi XL. tv. 37§-ának 2014.december 06. napján hatályba lépett módosítása miszerint a fogyasztó „...az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - **a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának** - alkalmazására is kiterjedően kérheti ..”, azaz a bírósági eljárásban a törvényi rendelkezés amellett, hogy kizárja a megállapítást, gyakorlatilag megtiltja, hogy a fogyasztó az eredeti állapot helyreállítását kérje.

11 Elsődlegesen le kívánjuk szögezni, hogy pénzkölcsön esetén az eredeti állapot helyreállításának helye van, melyben a felek az egymásnak átadott pénzeszköz visszafizetésére kötelesek azzal, hogy *„az érvénytelenség jogkövetkezményei levonásánál a bíróságnak gondoskodnia kell az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának a fenntartásáról, meg kell akadályoznia bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását.* „[1/2010 VI.28 PK. 8. pont Kúria]

12 A pénzügyintézet csakis és kizárólag forint összeg rendelkezésre bocsátását tudja igazolni, továbbá a deviza „klauzula” a szerződés érvénytelenné nyilvánításával megszűnik. Így a fogyasztó az eredeti állapot helyreállítása esetén – amennyiben tartozik - forint összeggel fog tartozni, mégpedig a bank által a deviza eladási tárfolyammal megállapított forint tőke tartozás összegéhez képest jelentősen kisebb forint összeggel.

13 Az érvénytelen szerződéshez továbbá semmilyen joghatás nem fűződhet, így az eredeti állapot helyreállítása esetén semmiesek a szerződést biztosító járulékos jogok - jelzálogjog, vételi jog stb. - is.

14 A fogyasztó helyzetét az tény sem rontja le, hogy adott esetben amennyiben tartozása van – előfordulhat ugyanis, hogy a pénzügyintézet tartozik – azt egy összegben kell visszafizetnie, hiszen ha önerőből erre nem képes, akkor tehermentes fedezettel szerződést köthet más - számára korrektebb – pénzügyintézettel, vagy a Pp. 217§(3) bekezdése értelmében kérheti a bíróságtól a részletekben való visszatérítés megállapítását is.

15 A fentiekből álláspontunk szerint az következik, hogy érvénytelenség megállapítása esetén a fogyasztónak reális érdeke fűződhet ahhoz, hogy jogkövetkezményként az eredeti állapot helyreállítását kérje, melyből a Tv. 37§(1) bekezdése jelent állás szerint kizárja. Megsértve ezzel, a fogyasztónak nem csak a már fentebb kifejtett alkotmányos jogait, hanem az EGK 93/13. számú irányelv 3.sz. mellékletének 1/q pontját is, mely szerint tisztességtelen azon szerződési feltétel melynek tárgya vagy hatása az, hogy :

„q) kizárják vagy gátolják a fogyasztó jogainak érvényesítését peres eljárás kezdeményezése vonatkozásában, vagy más jogorvoslati lehetőség igénybe vételében, különösen arra kötelezve a fogyasztót, hogy csak jogszabályi rendelkezések által nem kötött döntőbíróhoz fordulhat, jogtalanul korlátozva a rendelkezésére álló bizonyítékokat, vagy olyan bizonyítási terhet róva a fogyasztóra, amelyet az alkalmazandó jog értelmében rendesen a másik szerződő félnek kellene viselnie. „

16 Ebben az esetben a 15. pontban leírtakat a jogalkotó ráadásul törvénybe iktatta mely sérti az Alaptörvény M) cikk (2) bek., és a Q) cikk. (2) bekezdését is, mert a fogyasztó jogvitájába oly módon avatkozik be, hogy csakis az ilyen típusú perekon kizárja egy számára kifejezetten előnyös

jogintézményből /eredeti állapot helyreállításának kérése/ , méghozzá az Európai Unió irányelvben foglaltakkal ellentétesen, **megbontva ezzel a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját [Q] cikk (2) bekezdés sérelme]**

17 Jogkövetkezmények tekintetében az érvénytelen szerződés határozathozatalig való hatályossá nyilvánítása a szerződés **érvénytelenségét nem orvosolja**. Egyrészt a vitatott törvény hatálya alá tartozó szerződéstípusok esetén ezen jogkövetkezmény alkalmazása logikailag értelmetlen, hiszen a **szerződés ettől még érvénytelen marad**, másrészt a **fogyasztó érdekével ellentétes**: egy kölcsönszerződés érvénytelensége esetén, annak adott ideig történő **hatályban tartása egyértelműen a szolgáltató érdekeit védi**.

18 Mivel a 17. pontban taglalt jogkövetkezmény alkalmazásával az érvénytelenség nem szűnik meg, ezért a támadott törvényi kikötés lényegében **egyetlen lehetőséget** hagy a fogyasztó számára a peres eljárásban, mégpedig , hogy **a szerződés érvényessé tételét kérje**.

19 Az a tény, hogy egy peres eljárásban a fogyasztót **törvény kötelezi arra**, hogy egy szerződés érvénytelensége esetén a bíróságtól kizárólag a szerződés érvényessé tételét kérheti, **sérti a szerződéses szabadságot , és az emberi méltósághoz való jogot**. [8/2014 AB.] Ezen túlmenően súlyosan sérti a fogyasztók jogait. [I. cikk (1-2) bekezdés, M) cikk (2) bekezdés sérelme]

Álláspontunk tehát az, hogy az a jogszabály, amely a fogyasztók számára /különösen: a fogyasztók egy meghatározott csoportja számára/ kevesebb vagy szűkösebb lehetőséget biztosít jogai érvényesítésére, mint az a „nem fogyasztó” számára fennáll, egyértelműen az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésének a megsértését vonja maga után.

3.C)

Mind az 3.A) ,3.B) fejezetekben taglaltakhoz hozzá kívánjuk fűzni, hogy a jogalkotó mindkét esetben – különösen a 3.B) fejezetben kifejtett jogkövetkezmény kérésének tekintetében – megsérti a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. tv. 2§(2) bekezdését miszerint:

„(2) Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terheesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. „

A törvényi bekezdés **célja a jogbiztonság megteremtése**, a jogalkotásról szóló törvény pedig az Alaptörvény T) cikkében foglaltak végrehajtását segíti. Álláspontunk szerint E tv. egyik legalapvetőbb rendelkezését sérti meg a támadott törvényi rendelkezés létrehozásával a jogalkotó, hiszen egy **folyamatban lévő peres eljárásban olyan visszamenőleges kötelezettséget** ír elő a fogyasztó számára peres eljárásban /jogkövetkezmény kérése/ , amely számára ráadásul **jogkorlátozással is jár** /eredeti állapot helyreállítása kérésének kizárása/.

A törvénykezés ezen módja azontúl , hogy jogszabálysértő, alapvetően sérti jogbiztonság elvét, az állampolgárok alapvető jogait , és a fogyasztók jogait [B) cikk. (1) bek. , I. cikk (1-2) bekezdés, M) cikk (2) bekezdés sérelme]

4. **Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:**

A panaszosnak nincs lehetőség bírósági jogorvoslattal élni az Országgyűlés által meghozott törvényekkel szemben.

5. **Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria**

előtt, illetve arról, hogy kezdeményeztek-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben: nem.

6. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel az alábbi jognyilatkozatot teszem:

A személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Az Alkotmánybíróság előtti eljárás illetékmentes (Abtv. 54. §). Amennyiben az Alkotmánybíróság úgy tartaná, hogy ez a beadvány nem tartalmaz „**alkotmányjogi érvekkel alátámasztott kellő indokolást**”, akkor kérem, vegyék figyelembe a Velencei Bizottság azon észrevételét, miszerint az Alkotmánybírósághoz fordulás jogát korlátozza az, ha egy alkotmányjogi panasz benyújtása csak akkor lehetséges, ha a panaszos alkotmánytani felkészültséggel rendelkezik.

Kecskemét, 2014. december 22.

Tisztelettel:

A large black rectangular redaction box covers the signature area. To the right of the box, a handwritten signature is visible, appearing to be 'B. I. S.'.